

Beantwoording van de vragen van de bedrijfseffectentoets ten behoeve van het wetsvoorstel Wet toetsing economie en nationale veiligheid.

Geraakte doelgroep

1. Voor hoeveel bedrijven en welke categorieën bedrijven worden bedrijfseffecten verwacht?

a. Welke branches worden geraakt?

Het wetsvoorstel is van toepassing op activiteiten (zoals investeringen, overnames en fusies) in ondernemingen die van wezenlijk belang zijn voor de vitale processen en/of ondernemingen die sensitieve technologie produceren of daarover beschikken. Niettemin kan er niet in alle organisaties binnen de vitale infrastructuur geïnvesteerd worden. Bovendien zijn er voor enkele sectoren sectorspecifieke investeringstoetsen van kracht, waardoor ondernemingen in deze sectoren niet binnen de reikwijdte van dit wetsvoorstel vallen. Het betreft hier de gas-, electriciteits- en telecomsector. Daarnaast geldt voor sommige bedrijven binnen de vitale processen dat deze in private handen zijn en dat de overheid (bijvoorbeeld de Rijksoverheid of een decentrale overheid) hiervan aandeelhouder is. Dit aandeelhouderschap is echter niet altijd wettelijk geborgd. Op basis van deze overwegingen worden alleen aanbieders van vitale infrastructuur en -processen die in private handen zijn en waarvan eventueel publiek eigenaarschap niet wettelijk geborgd is, geraakt door dit wetsvoorstel, omdat in deze (doel)ondernemingen geïnvesteerd kan worden. Bij algemene maatregel van bestuur (AMvB zal worden vastgesteld welke van deze sectoren onder de wet vallen.

Daarnaast vallen ondernemingen die sensitieve technologie produceren of daarover beschikken binnen de reikwijdte van het wetsvoorstel. De categorie sensitieve technologie omvat in de eerste plaats strategische goederen (dual use en militair) waarvan de uitvoer onderworpen is aan exportcontrole. Bij AMvB kunnen technologieën hiervan uitgezonderd of juist hieraan toegevoegd worden. Hiervoor is gekozen omdat op de exportcontrolelijsten enerzijds ook goederen staan waarbij overnames van producerende bedrijven niet leiden tot risico's voor de nationale veiligheid; anderzijds omdat de exportcontrolelijsten (nog niet altijd) opkomende (sleutel)technologieën bevatten die bij activiteiten zoals investeringen wel een risico voor de nationale veiligheid kunnen vormen.

b. Worden alle bedrijven in de betreffende branche(s) geraakt of een speciale groep (niet)?

De meeste ondernemingen die actief zijn binnen de vitale processen zullen geraakt worden door het wetsvoorstel, hoewel hier ook uitzonderingen op zullen zijn. Dit wordt bij AMvB bepaald. In de categorie sensitieve technologie zal naar verwachting een substantieel deel van de bedrijven die over producten beschikt die onderworpen zijn aan een exportcontroleregime binnen de reikwijdte van het wetsvoorstel worden gebracht. Dit wordt bij AMvB uitgewerkt.

c. Hoeveel bedrijven ondervinden de effecten naar schatting?

Uitgangspunt is dat bedrijven die van wezenlijk belang zijn voor de vitale processen en bedrijven die producten hebben die onderworpen zijn aan exportcontroleregimes binnen de reikwijdte van het wetsvoorstel komen te vallen. Het is nog niet met zekerheid vast te stellen hoe veel bedrijven dit betreft. Momenteel wordt nog uitgezocht welke vitale processen – en daarbinnen welke aanbieders – exact onder de reikwijdte zullen komen te vallen. Dit wordt bij algemene maatregel van bestuur geregeld. Het is wel bekend dat er momenteel ongeveer 120 bedrijven actief zijn binnen de vitale processen. Verder zullen ook bepaalde toeleveranciers van bedrijven die actief zijn binnen de vitale processen binnen de reikwijdte van het wetsvoorstel worden gebracht. Om hoe veel bedrijven dit gaat is momenteel moeilijk te zeggen. Op dit moment zijn er verder geen betrouwbare cijfers te geven van het aantal bedrijven dat over sensitieve technologie beschikt of deze produceert. Daarnaast zal ook de exacte reikwijdte voor sensitieve technologie nog nader worden vastgesteld bij AMvB. Duidelijk is echter dat zeker niet alle hightech-ontwikkelaars en -producenten werken met sensitieve technologie. De categorie zal daarom naar verwachting een beperkte deelverzameling betreffen van technologiebedrijven.

d. In hoeverre slaan de effecten neer bij het MKB (<250), microbedrijven (2-9) en ZZP'ers)?

In de vitale processen zijn relatief weinig mkb'ers actief en relatief veel grote ondernemingen. Hierdoor zullen naar verwachting zeer weinig mkb'ers en/of kleine bedrijven en zzp'ers binnen het toetsingsbereik van het wetsvoorstel vallen.

Er zijn naar verwachting in verhouding met de vitale processen relatief meer mkb'ers actief op het gebied van sensitieve technologie. Daarnaast zijn er ook startups die te kwalificeren zijn als microbedrijven die investeringen proberen op te halen. Indien deze startups over sensitieve technologie beschikken of dit produceren, dan worden zij geraakt door deze voorgenomen

wetgeving. Niettemin is het de verwachting dat dit in veel gevallen om relatief eenvoudige transacties zal gaan, waardoor er snel een toetsingsbesluit genomen kan worden. De meest complexe transacties zullen waarschijnlijk activiteiten (zoals fusies en overnames) van grote re bedrijven omvatten.

Regeldrukeffecten

2. Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de regeldruk (informatieverplichtingen aan de overheid en/of inhoudelijke verplichtingen) voor bedrijven?

a. Beschrijf de verplichtingen die worden ingevoerd of afgeschaft.

In het wetsvoorstel is een regime van toetsing opgenomen dat zorgt voor een meldplicht en risicoanalyse bij bepaalde activiteiten die leiden tot de wijziging van zeggenschap in, (of in bepaalde gevallen significante invloed op) ondernemingen binnen de vitale processen of ondernemingen die actief zijn met sensitieve technologie. Voorbeeld van zulke activiteiten zijn investeringen, fusies en transacties waarbij vermogensbestanddelen betrokken zijn. Activiteiten die binnen de reikwijdte vallen moeten vooraf worden gemeld bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Hierbij moeten meldingsplichten in eerste instantie alle bij AMvB verplichte informatie aanleveren bij de Minister. Indien de minister aanvullende verzoeken om informatie heeft, moet de meldingsplichtige hieraan voldoen.

Als laatste is het de meldingsplichtige niet toegestaan om in afwachting van het toetsingsbesluit de voorgenomen activiteit uit te voeren.

b. Motiveer waarom nieuwe verplichtingen nodig zijn en of de minst belastende variant is gekozen (beschrijf indien mogelijk alternatieven).

Het uitgangspunt bij het wetsvoorstel is om de administratieve lasten voor het bedrijfsleven zo laag mogelijk te houden. Hier is aan voldaan door een duidelijk afgebakende en beperkte reikwijdte van het wetsvoorstel, een transparante procedure en korte doorlooptermijnen. Daarbij wordt bij of krachtens AMvB bepaald welke informatie een bedrijf standaard moet aanleveren als het een melding doet. Hierop kan in het proces rondom een activiteit dus geanticipeerd worden.

De meldplicht is nodig om zicht te krijgen op activiteiten die een risico kunnen vormen voor de nationale veiligheid en om die reden aan toetsing onderworpen zijn. Bij een melding verstrekken meldingsplichtige partijen aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat informatie die noodzakelijk is voor de uitvoering van de toets. Om te komen tot een risicoafweging dient de Minister immers alle relevante informatie ter beschikking te krijgen. De informatie die wordt aangeleverd bij de melding van een activiteit vormt het startpunt van de analyse en afweging. Aanvullende informatie wordt alleen bij de meldingsplichtige partijen opgevraagd indien deze niet op grond van de wet bij andere instanties verkregen kan worden. Vanzelfsprekend moet deze aanvullende informatie relevant en doelmatig zijn met betrekking tot het toetsingsproces.

c. Heeft er een MKB-toets plaatsgevonden? Geef aan of en hoe de resultaten daarvan zijn verwerkt in de toelichting bij de ontwerpregelgeving. Is daarbij een afweging gemaakt of de verplichtingen proportioneel zijn voor het MKB, bijvoorbeeld:

Zijn vrijstellingen of lichtere regimes voor kleinere bedrijven mogelijk?

Zijn andere mitigerende maatregelen (zoals een langere overgangperiode) voor kleinere bedrijven mogelijk?

Zijn de verplichtingen voldoende begrijpelijk, praktisch werkbaar en naleefbaar voor kleine ondernemers?

PM

Geef een korte verantwoording indien (delen van) de input van mkb ondernemers niet zijn overgenomen.

d. Beschrijf indien van toepassing de huidige normering.

PM

e. Maak een inschatting van de (meer)kosten die bedrijven moeten maken om van de huidige normering naar de nieuwe normering over te gaan.

Er komen geen directe kosten voor het bedrijven uit dit wetsvoorstel voort. Alleen in het geval van een activiteit die gemeld moet worden, zullen er kosten uit de naleving van dit wetsvoorstel voortkomen. De kosten die zullen voortvloeien uit de meldingsplicht zullen hoofdzakelijk bestaan uit (interne en externe) juridische advisering. De kosten hiervan zullen per activiteit en partij variëren. Het kan immers gaan om een simpele investering in een mkb'er, maar ook om een complexe fusie tussen multinationals. Een grove schatting levert op dat bij een simpele overname

van een mkb'er waarbij zowel interne als externe experts betrokken zijn, de kosten per geval zo'n 10.000 euro kunnen bedragen. Indien er geen externe experts betrokken worden bedraagt dit zo'n 3000 euro. Eenzelfde schatting voor een complexe fusie van beursgenoteerde multinationals, waarbij ook intern en extern advies wordt ingewonnen, levert een bedrag van zo'n 60.000 euro op.

In het geval dat er om aanvullende informatie wordt verzocht, zal dit naar schatting voor een eenvoudige casus, waarbij zowel intern als extern advies wordt ingewonnen, zo'n 3500 euro extra kosten. Voor een complexe zaak zal dit naar schatting 65.000 euro zijn.

Hierbij kan opgemerkt worden dat de in het wetsvoorstel bedoelde activiteiten in het bedrijfsleven vaak omvangrijke trajecten zijn, zeker als het gaat om grote en complexe transacties. Daarbij zijn standaard vaak adviseurs vanuit verschillende specialismen betrokken, zoals juristen, accountants, overnamespecialisten, consultants en fiscalisten. Het is de verwachting dat de wetgeving waar het hier om gaat een standaard onderdeel zal worden van de totale overname-adviespraktijk.

Daarnaast kan een activiteit onder voorwaarden toegestaan worden. Aan de naleving van deze voorwaarden kunnen ook kosten verbonden zitten. Deze zijn voor rekening van de betrokken partij aan wie de voorwaarden opgelegd worden. Omdat het opleggen van voorwaarden maatwerk is, is het onmogelijk om hier een inschatting van te geven.

f. Maak een inschatting van de kosten die bedrijven zullen maken voor de inhuur van externe diensten om aan de informatieverplichtingen te voldoen.

Zeker niet in alle gevallen zal het nodig zijn om externe diensten in te huren. Niettemin, als er externe diensten ingehuurd worden bij een eenvoudige investering in een mkb'er dan wordt er geschat dat dit ongeveer 7500 euro zal bedragen om te voldoen aan de meldplicht. Als er om aanvullende informatie verzocht wordt kan dit bedrag naar schatting oplopen met 1200 euro. Bij een complexe activiteit wordt geschat dat bij het inhuren van externe experts zo'n 45.000 euro gemoeid is om aan de meldplicht te voldoen. Indien er aanvullende informatie aangeleverd moet worden kan dit naar schatting met 48.000 euro oplopen aan externe advieskosten.

g. Saldeer de berekeningen naar een totaaleffect voor administratieve lasten. Maak onderscheid tussen jaarlijks terugkerende (structurele) lasten en eenmalige lasten.

De bovengenoemde lasten betreffen uitsluitend eenmalige lasten. De exacte omvang van het aantal meldingen is onbekend. Niettemin wordt er uitgegaan van 30 zaken per jaar, waarvan ongeveer 5 complexe zaken. Dit levert een totaaleffect van administratieve lasten per jaar op van naar schatting 750.000 euro, waarvan het overgrote deel ten laste komt van complexe activiteiten van grote bedrijven.

Mogelijk zijn er structurele jaarlijkse lasten in het geval dat er voorschriften en eisen aan een activiteit verbonden worden. De naleving hiervan kan in voorkomend geval kosten met zich meebrengen. De kosten hiervan hangen sterk af van de omstandigheden van het geval, waardoor het niet mogelijk is om hier een inschatting van te geven.

h. Specificeer de regeldrukkosten voor het MKB, microbedrijven en ZZP'ers.

Zoals hierboven beschreven liggen de regeldrukkosten voor mkb, microbedrijven en startups die binnen de reikwijdte van de toets vallen naar verwachting tussen de 3000 euro en 10.000 euro per melding. Dit zijn incidentele kosten die alleen gemaakt worden indien er sprake is van een meldingsplichtige activiteit.

3. In het geval van implementatie van EU-regelgeving: is gekozen voor lastenluwe implementatie, zonder "nationale koppen" en met optimaal gebruik van "kan-bepalingen"?

a. Wordt de EU-regelgeving geïmplementeerd op een wijze die voor Nederlandse bedrijven de minst mogelijke lasten veroorzaakt of, in geval van vereenvoudigingen, de grootst mogelijke lastenvermindering inhoudt?

b. Zo nee, motiveer waarom niet voor de meest lastenluwe variant is gekozen.

c. Geef aan wat de "meerkosten" voor Nederlandse bedrijven zijn in termen van administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten als gevolg van de keuze voor de niet meest lastenluwe variant.

d. Geef bij niet-maximaal lastenluwe implementatie zo mogelijk aan voor welke oplossingen is gekozen in relevante omliggende Lidstaten.

Niet van toepassing